

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

КАФЕДРА ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ТА ІНЖЕНЕРНО-
ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Тетяна ВОЙЧЕНКО

Протокол № 1 від 02.09 2024 р.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Назва освітнього компонента	Комерційна експлуатація судна
Статус освітнього компонента (обов'язковий, вибірковий)	обов'язковий
Викладач	Войченко Тетяна Олександрівна к.е.н., доцент, в. о. завідувача кафедри природничо-математичних та інженерно-технічних дисциплін
Профіль викладача	https://dfmrt.duit.edu.ua/department-of-natural-mathematical-and-engineering-technical-disciplines/
Контактна інформація для консультування	+38063 572 64 10 larino101266@gmail.com Онлайн консультації: понеділок, середа -14 ³⁰ -16 ⁰⁰ https://us05web.zoom.us/j/6925968074?pwd=STU2a0IHbkw2dnV2emhiODRhay83QT09

	Ідентифікатор конференції: 692 596 8074 Код доступу: EpZuk1
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Спеціалізація	271.01 Навігація і управління морськими суднами
Офіційна назва освітньої програми	Навігація і управління морськими суднами
Обсяг освітнього компоненту в кредитах ECTS	4
Розміщення сторінки курсу	Google Classroom https://classroom.google.com/c/NTQxMzcxwODkzNzI0?cjc=rfstigd MOODLE https://divt.pp.ua/login/index.php
Мета вивчення освітнього компоненту	<i>Метою освітнього компоненту «Комерційна експлуатація судна» є вивчення теоретичних та практичних питань комерційної експлуатації судна на базі комерційних та нормативних документів, які регулюють експлуатацію судна, обов'язки та відповідальність учасників транспортного процесу; документальне оформлення перевезення вантажів; приймання та здавання вантажу судном в портах; міжнародні конвенції, що регулюють морські перевезення вантажів за договорами перевезення; основні питання діяльності світового фрактового ринку, де реалізується продукція (роботи, послуги) морського транспорту, які необхідні для підготовки фахівців водного транспорту високої кваліфікації</i>
Загальні компетентності	ЗК18 Здатність розуміти основи економічних теорій, закономірності ефективного функціонування морського транспорту у світовій економіці та транспортній системі, аналізувати явища та процеси на яких ґрунтується комерційна експлуатація річкового та морського транспорту.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Організація комерційної роботи і комерційні умови на морському і внутрішньому водному транспорті.

Поняття про комерційну роботу на морському і внутрішньому водному транспорті. Торгові та транспортні умови зовнішньоторговельних контрактів. Міжнародна торгівля та її транспортне обслуговування. Комерційні та зовнішньоторговельні операції. Торговельні і транспортні посередники. Регулювання зовнішньоторговельних товарних і транспортних операцій. Структура міжнародних морських перевезень та міжнародні транспортні коридори. Форми зовнішньоторговельних зв'язків.

Тема 2. Форми договору перевезення вантажів.

Типові проформи рейсових чартерів. Рейсовий чартер та його умови. Опис судна та вантажу. Строки прибуття судна. Умови стосовно вантажних робіт. Типові проформи рейсових чартерів. Проформи рейсових чартерів на перевезення навальних вантажів. Розрахунок сталійного часу. Договори оренди суден. Умови рейсового чартеру. Розкриття значення окремих умов договорів на перевезення вантажів. Вантажний опціон, марджин, географічна ротація, лейдейз-канселлінг, мореплавність судна, фрахт, мертвий фрахт, ремарки про безпечний порт і девіацію. Договори оренди суден. Умови тайм-чартеру. Бербоут-чартер та менеджмент. Права та обов'язки судновласника згідно умов тайм-чартера. Складання таймшиту та визначення суми демереджу чи диспачу. Умови початку відліку сталійного часу, нотіс про готовність судна до проведення вантажних операцій.

Тема 3. Транспортні вимоги зовнішньоторговельних контрактів.

Правила Інкотермс

Договір купівлі-продажу та його транспортні базисні умови. Взаємозв'язок зовнішньоторговельного контракту і договору морського перевезення. Транспортні умови контракту купівлі-продажу. Правила ІНКОТЕРМС-2000. Базисні умови поставки товару та їх вплив на організацію і комерційні умови транспортування. Форми розрахунків у зовнішньоторговельних та транспортних операціях. Обов'язки продавця та покупця при купівлі товару на вимогах FAS. Обов'язки продавця та покупця при купівлі товару на вимогах FOB. Обов'язки продавця та покупця при купівлі товару на вимогах CIF. Обов'язки продавця та покупця при купівлі товару на вимогах CFR. Обов'язки продавця та покупця при купівлі товару на вимогах CPT.

Тема 4. Інтеграція підприємств морського транспорту в світову транспортну систему

Характеристика підприємств морського транспорту. Види судноплавних компаній. Міжнародні морські організації. Морські суди й арбітражні організації. Морські фрахтові біржі. Сюрвейерські компанії. Торговельне мореплавання як основна ланка транспортної системи. Особливості організації пасажирських перевезень в сучасних умовах. Угода про судновий менеджмент.

Тема 5. Фрахтовий ринок та фрахтування суден

Фрахтування суден. Організація і техніка фрахтування суден. Стандартні і універсальні проформи чартерів. Фрахтування на умовах рейсового чартеру і відповідальність сторін. Фрахтування на умовах тайм-чартеру. Стандартні типи тайм-чартеру. Фрахтування суден в бербоут-чартер. Особливості комерційних умов спеціалізованих чартерів. Фрахтовий ринок як система взаємовідносин у морських перевезеннях. Структура і характеристики світового фрахтового ринку. Кон'юнктура фрахтового ринку як основний показник його стану.

Тема 6. Стивідорне обслуговування суден

Агентування суден. Права та обов'язки агента. Стивідорне обслуговування суден. Види контролю за судном під час знаходження в порту. Тарифи на перевезення вантажів лінійних компаній. Розрахунок провізної платні у лінійному суднопластві. Основні функції коносаменту, види коносаментів, відповідальність морського перевізника по коносаменту. Міжнародні конвенції, що регулюють морські перевезення вантажів за коносаменами. Приймання та здавання вантажу судном в портах. Особливості комерційної роботи при перевезеннях контейнерів. Процедура проведення перевірок.

Тема 7. Портові збори та сплати

Зміст Конвенції по спрощенню міжнародного морського суднопластва. Порядок отримання вільної практики. Портові збори та сплати. Портові формальності, оформлення приходу і відходу судна. Призначення і форми агентського обслуговування. Роль транспортно-експедиційних операцій у здійсненні і оформленні перевезення вантажів. Тарифи в українських портах. Платня за перевезення вантажів у лінійному суднопластві. Особливості вантажних перевезень суден-газовозів, хімовозів, танкерів. Призначення системи експлуатаційних показників використання флоту. Розрахунок портових зборів та послуг. Тарифи на портові збори та послуги в портах України.

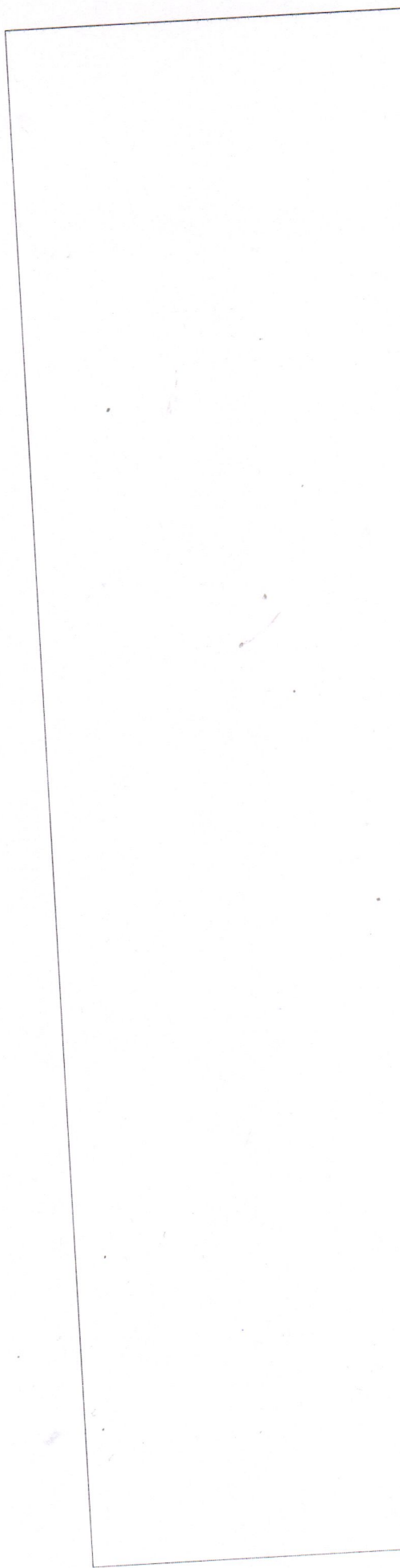
Тема 8. Страхування водних транспортних засобів. Морське страхування

Страхування морських суден. Об'єкти морського страхування. Страхування ризиків і відповідальності перевізника. Сутність і основні аспекти якості морського перевезення вантажів. Відповідальність перевізника за забезпечення якості транспортування вантажів. Причини незбереженого перевезення вантажів і їх документальне оформлення. Групи страхових ризиків при страхуванні морських суден. Договір страхування морського судна. Припинення відповідальності страховика за збитки, спричинені страховими подіями. Обов'язки страховика при настанні страхової події. Страхування на морському транспорті та його види. Дії адміністрації судна по захисту інтересів судновласника. Морський протест та його оформлення. Роль капітана і екіпажу при настанні страхової події.

Програмні результати навчання

PH31 Знання основ економічної теорії та техніко-економічної, комерційної

	експлуатації та умов використання морських суден з метою виконання професійних обов'язків щодо підвищення експлуатаційних та економічних показників роботи транспортного флоту
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам освіти критеріям, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувачів. Здобувач може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні. У випадку не виконання усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до екзамену. Здобувачам освіти, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи та значимості досягнутих результатів.</p> <p>Академічна доброчесність. Порушення «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ДУІТ» є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Положення доступне за посиланням: https://files.duit.edu.ua/uploads/Сайт/11_ПУБЛІЧНА_ІНФОРМАЦІЯ/ПОЛОЖЕННЯ_ДУІТ/31_Положення-про-систему-забезпечення-АД-в-ДУІТ.pdf</p> <p>Кожен здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися правил академічної доброчесності. Забороненим вважається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при виконанні пошуково-дослідницьких завдань). - списування та плагіат. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання

заняття нараховуються бали середнього, достатнього та високого рівня.

Система вимог:

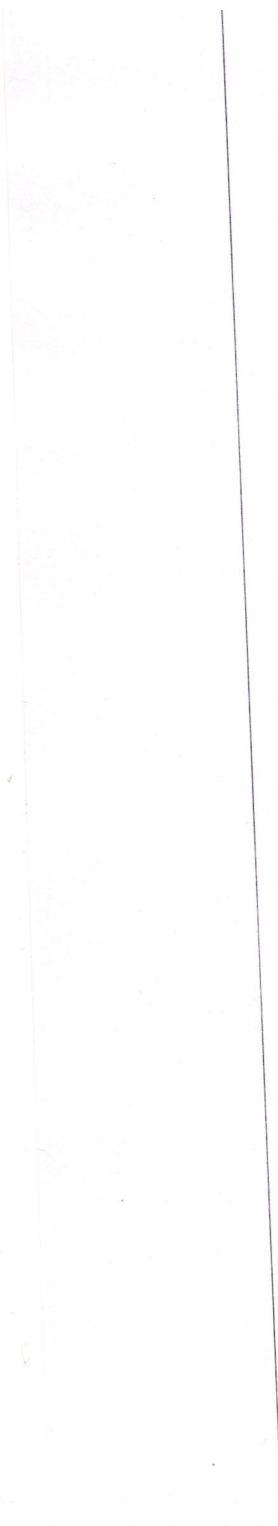
- необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою;
- виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу;
- не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн навчання);
- не розмовляти на заняттях, не жувати гумку, не користуватись телефоном та іншими гаджетами;
- на заняття приходити у формі;
- не пропускати заняття без поважних причин;
- обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій);
- в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується;
- активно брати участь в навчальному процесі;
- бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача;
- конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях;
- дотримуватись академічної відповідальності.

Форми поточного та підсумкового контролю

Перевірка та поточне оцінювання знань здобувачів освіти проводиться за 100-бальною шкалою. Загальний бал складається з суми балів з усіх видів навчальної роботи відповідно до структури кредитів / балів, отриманих протягом семестру.

Перевірка та поточне оцінювання знань проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до критеріїв оцінювання, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувачів.

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів вищої освіти включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль

лекційному/практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами для тих тем, які здобувачі опрацьовують самостійно і вони не належать до структури заняття. На всіх лабораторних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості здобувача до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувачів щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Рубіжний (модульний) контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи. Модульна контрольна робота складається із 3 запитань. Контроль і оцінка (до 15 балів) виконання завдань МКР виконується в терміни згідно затвердженого графіку навчального процесу.

Підсумковий/семестровий контроль (залікову оцінку) здобувач отримує за результатами поточного та модульного контролю шляхом накопичення балів. Диференційований залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачами навчального матеріалу з освітнього компоненту оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних заняттях) протягом семестру.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач становить 100 балів. Якщо здобувач не погоджується із запропонованими балами (у разі отримання оцінки на рівні не менш ніж 75 б. за шкалою ECTS), він може підвищити їх на заліку. Залік оцінюється максимально у 20 балів.

Протягом складання заліку при необхідності здобувачу можуть бути поставлені додаткові

питання. До заліку допускаються здобувачі освіти, які відвідували лекційні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані навчальні роботи. Важливою передумовою допуску до заліку є відпрацювання пропущених лекційних занять.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Завданням поточного контролю рівня знань є перевірка вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи; навичок усної самопрезентації. Здійснюється під час аудиторних занять. На лекціях наприкінці пари може проводитися експрес-контроль. На практичних заняттях оцінюються виконання завдань, передбачених методичними вказівками до виконання лабораторних робіт, і завдань, винесених на самостійну роботу.

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час аудиторних занять:

- 3 б. - оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

- 2 б. - оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

- 1 б. - оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компоненту, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

2. При виконанні рубіжного (модульного) контролю оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі після опанування певного модуля. *Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:*

15 балів – здобувач дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою;

10 балів – здобувач повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою;

5 балів – здобувач розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припустився помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу;

0 балів - здобувач дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою точку зору.

3. Самостійна робота включає підготовку до лекцій, практичних занять, самостійне опрацювання окремих розділів освітнього компоненту, надання відповідей на тести з тем курсу, підготовку до усіх видів контролю, вирішення проблемних та практичних завдань, робота над виробничими кейсами, ознайомлення та анотування (конспектування) навчальної, наукової літератури та нормативно-регламентуючої документації, перегляд навчальних відеороликів, підготовка презентацій, підготовка статей і тез виступів на науково-практичних конференціях, участь у конкурсах студентських наукових праць, складання термінологічних словників та тестових завдань, підготовка проекту ділової гри (з конкретної теми) із подальшою її реалізацією в аудиторії.

Максимальна кількість балів за 1 виконане завдання – 5 балів, з них:

- точність вирішення завдання – 1 бал.
- повнота вирішення завдання – 1 бал.
- ступінь обґрунтованості відповіді – 1 бал.
- наявність аналізу / цілісність, систематичність, логічна послідовність – 2 бали.

4. Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають можливість навчання на освітніх платформах, у форматі онлайн курсу, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку. Знання та навички, що формуються під час проходження онлайн-курсу чи його частин, мають зв'язок з очікуваними навчальними результатами даного освітнього компонента/освітньої програми. За успішне навчання на освітній платформі з отриманням сертифікату здобувач отримує 10 б.

5. Критерії оцінки заліку:

11-20 балів, якщо здобувач дав правильну та повну відповідь на всі поставлені питання, міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст освітнього компоненту, логіку та аргументованість викладення (наведення прикладів, аналогій), вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

6-10 балів ставиться здобувачу вищої освіти, якщо він відповів на всі запитання, добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

1-5 ставиться здобувачу у випадку, якщо він відповів на всі запитання, в основному опанував теоретичні знання з освітнього компоненту, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але відповідь є недостатньо;

0 балів ставиться, якщо всі питання розкриті неповно та/або логіка відповідей вимагає істотного виправлення.

6. Загальний розподіл балів:

Робота на практичному занятті – від 1 до 3 балів, макс. – 30 бал;

Виконання завдань для самостійної роботи – 25 бали;

Виконання модульної роботи – від 1 до 15 балів;

Навчання на освітній онлайн-платформі з отриманням сертифікату – 10 балів;

Складання заліку – 20 балів;

Максимальна кількість балів – 100 балів.

Додаткові бали (бонуси): участь у конференціях, круглих столах - 10 б., виступ на конференції з публікацією тез доповіді або наукової статті - 20 б.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовано, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконано в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовано, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконано, якість виконання більшості з них оцінено кількістю балів, близькою до максимальної, робота з двома-трьома незначними помилками.

75-81		С	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовано, всі навчальні завдання, які передбачено програмою навчання, виконано, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконано з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією–двома значними помилками.
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовано, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовано, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано, або якість виконання деяких з них оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовано, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не засвоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовано, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР: станом на 28 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр#Text> (дата звернення: 31.08.2024).
2. Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року: Постанова Каб. Міністрів України від 07.10.2009 № 1307: станом на 3 листоп. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1307-2009-п#Text> (дата звернення: 31.08.2024).
3. Про затвердження Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 11.07.2013 № 548-р: станом на 23 груд. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2013-р#Text> (дата звернення: 31.08.2024).
4. Про внесення змін до Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року. Розпорядження КМУ від 23 грудня 2020р. № 1634-р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR201634> (дата звернення: 31.08.2024).
5. Про Стратегію морської безпеки України: Указ Президента України від 17 липня 2024 року № 468/2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0010525-24#Text> (дата звернення: 31.08.2024).
6. Вишневський В.Л. Міжнародно-правова регламентація розслідування морських аварій та інцидентів: дис...канд. юр.наук: 12.00.11. Київ, 2021. 199 с. URL: http://idpnan.org.ua/files/2021/vishnevskiy-v.l.-mijnarodno-pravova-reglamentatsiya-rozsliduvan-morskih-avariy-ta-intsedentiv_d.pdf (дата звернення: 31.08.2024).
7. Вишневська О. Д. Управління роботою суден-балкерів з урахуванням невизначеності умов їх експлуатації: дис...канд. техн. наук (доктора філософії): 05.22.01. Одеса, 2018. 122 с. URL: <http://rp.onmu.org.ua/handle/123456789/2620?locale-attribute=uk> (дата звернення: 31.08.2024).
8. Жихарева В.В., Бундюк Р.А., Власенко О.С., Соколова М.С. Економіка судноплавства і сервісної діяльності: глобальні тренди й трансформація: монографія/ За заг. Ред. В.В. Жихаревої. Одеса: ОНМУ, 2022. 437 с. URL: https://issuu.com/vlasenkoolga/docs/monog_economics_shipping (дата звернення: 31.08.2024).
9. Коскіна Ю.О. Розвиток теоретичних основ організації управління змішаними перевезеннями масових вантажів за участю флоту: дис...д-ра техн. наук: 05.22.01. Одеса, 2021. 424 с. URL: http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/7320/1/dis_Koskina.pdf (дата звернення: 31.08.2024).
10. Лапкін О.І., Онищенко С.П., Коскіна Ю.О. Теорія і практика фрахтових операцій: монографія. Одеса: КУПІРІЄНКО С.В., 2017. 151 с. URL: <http://rp.onmu.org.ua/handle/123456789/1939?show=full> (дата звернення: 31.08.2024).

11. Накул Ю.О. Моделі, методи та засоби побудови комп'ютерної системи контролю завантаження контейнеровозу: дис.... канд. техн. наук: 05.13.05 . Одеса, 2018. 163 с. URL: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Dis_Nakul_10.05.19-FINAL-1.pdf (дата звернення: 31.08.2024).

12. Нагорний Є.В. Конспект лекцій з дисципліни «Інтегровані транспортні процеси». Харків: ХНАДУ, 2020. 226с. URL: https://fts.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-TRANSPORT/Транспортних_технологій/Інтегровані_транспортні_процеси_КЛ_Нагорний_Є.В._2020.pdf (дата звернення: 31.08.2024).

13. Степаненко В.О. Забезпечення конкурентоспроможності транспортної інфраструктури України в умовах євроінтеграції (на прикладі морської транспортної інфраструктури) дис.... PhD: 051. Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця, 2022. 366 с. URL: <https://abstracts.donnu.edu.ua/issue/view/435> (дата звернення: 31.08.2024).

14. Сучасні підходи до вискоефективного використання засобів транспорту: кол. монографія /за ред. В.Чимшир. Ізмаїл: ДІ НУ «ОМА», Київ: Міленіум, 2020. 472 с. URL: <https://dinuoma.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/monografia2020.pdf> (дата звернення 31.08.2024).

Додаткова:

1. Аналітична записка: щодо стратегічних пріоритетів реалізації потенціалу України як морської держави. НІСД. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/832/> (дата звернення: 31.08.2024).

2. Бараненко Г.О., Капліна А.А. Сучасні та майбутні проблеми морської галузі. *Сучасні підходи до вискоефективного використання засобів транспорту*: зб. тез XI Міжн. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя. 3-4 грудня 2020 р. Ізмаїл, 2020. С. 507–511 URL: <https://dinuoma.com.ua/wp-content/uploads/2020/12/tezy041220.pdf> (дата звернення: 31.08.2024).

3. Береза В.В. Прогнозування фрахтових ставок методом кореляційно-регресійного аналізу. *Вісник Приазовського державного технічного університету*. 2017. № 34. С. 215–222/ URL: [file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/VPDTU_ek_2017_34_32%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/VPDTU_ek_2017_34_32%20(1).pdf) (дата звернення: 31.08.2024).

4. Гришина Л. О., Карась П. М., Філіпішина Л. М. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку морегосподарського комплексу України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 24(1). С. 131-135. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_1_2019ua/26.pdf (дата звернення: 31.08.2024).

5. Гуренко А.В., Щеникова Е.В., Євсік М.С. Дослідження сучасного потенціалу морегосподарського комплексу України. *Вісник Приазовського технічного університету*. 2017. Вип. 33. С. 213-217. URL: https://journals.uran.ua/ves_pstu/article/view/134384 (дата звернення: 31.08.2024).

6. Вишневський В.Л. Міжнародно-правова регламентація розслідування морських аварій та інцидентів: дис... канд. юр. наук: 12.00.11. Національний університет «Одеська морська академія»; Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, Київ, 2021. 199 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0421U104071> (дата звернення: 31.08.2024).
7. Войченко Т.О. Міжнародна практика застосування технології попереднього інформування на морському транспорті. *Economy, finance, law: current problems and development prospects: collective monograph*. Anisiia Tomanek OSVČ, 2024. Р. 99-110. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16819108893065.pdf> (дата звернення: 31.08.2024).
8. Войченко Т.О., Трофименко А.О., Майданевич С.Б., Дорофєєва З.Я. Деякі проблемні питання впровадження стандартів кібербезпеки на морському транспорті. *Водний транспорт*, 2024. Вип. 3(37). С.179-188. URL: <https://vt.duit.in.ua/index.php/home/issue/view/11> (дата звернення: 31.08.2024).
9. Войченко Т.О., Мельниченко Н.Д. Вдосконалення якості управлінських рішень в судноплавних компаніях. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. № 4(66). С. 49-54. URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4_66_2018_ukr/8.pdf (дата звернення 31.08.2024).
10. Войченко Т.О., Радченко О.А. Особливості ціноутворення на транспортні послуги на основі маркетингового підходу. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2021. Вип. 4(84). С.43-50 http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4_84_2021_ukr/8.pdf (дата звернення 31.08.2024).
11. Войченко Т.О., Ганношина І.М. Аналіз факторів забезпечення безпеки судноплавства. *Новітні технології*. 2018. Випуск 2(4). С.43-49 . URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/425983> (дата звернення 31.08.2024).
12. Войченко Т.О., Трофименко А.О., Якусевич Ю.Г., Дорофєєва З.Я. Метод розв'язання транспортної задачі для морських портів на основі використанні інтелектуальних агентів. *Водний транспорт*. 2024. Вип. 1(39). С. 145–152. URL: <https://vt.duit.in.ua/index.php/home/issue/view/13> (дата звернення: 31.08.2024).
13. Давидюк О.О., Габ О.Г. Розвиток підприємств морського транспортного комплексу в контексті глобальної макроекономічної кон'юнктури. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 13. С. 12-16. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/13_2019/4.pdf (дата звернення: 31.08.2024).
14. Зайдман Г.Б., Якубовський С.О. Економіка морського транспорту та морська торгівля в сучасних дослідженнях учених пострадянських країн. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2021. №21. С.11-19 URL: http://bses.in.ua/journals/2021/63_2021/4.pdf (дата звернення: 31.08.2024).
15. Примачов М.Т. Морська транспортна індустрія і системна економічна безпека. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*, 2021. № 2(75). С. 5-15 URL: <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2021-2-5-15> (дата звернення: 31.08.2024).
16. Логутова Т.Г., Полторацький М.М. Морські порти як ключові логістичні центри у розвитку світової торгівлі. *Науковий вісник*

Ужгородського національного університету. 2018. № 20(2). С. 96–101. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/24285> (дата звернення: 31.08.2024).

17. Ніколаєва Л.Л., Береза В.В. Світовий фрахтовий ринок як система взаємовідносин у морських перевезеннях. *Менеджер*. 2018. № 4(81). С. 13–22. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1112288> (дата звернення: 31.08.2024).

18. Сафонов Ю.М. Сучасний стан та перспективи розвитку морського транспорту України. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 37. С. 40–47 URL: http://bses.in.ua/journals/2019/37_2019/9.pdf (дата звернення: 31.08.2024).

19. Щербина В.В. Проблеми та перспективи розвитку морської торгівлі в умовах пандемії COVID-19. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2021. №3 (7). С.74–91. URL: <https://www.daemmt.odessa.ua/index.php/daemmt/article/view/378/326> (дата звернення: 31.08.2024).

20. International Transportation / Т. Voichenko, S. Lytvynenko, M. Buhaiova, I. Medvediev, N. Remzina, Y. Popova. Kyiv: Publishing House «Condor», 2024. 11.42/268 p.

Інформаційні ресурси:

1. Кодекс торговельного мореплавства України : Кодекс України від 23.05.1995 № 176/95-ВР : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр#Text> (дата звернення: 31.08.2024).

2. Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року : Конвенція Міжнар. мор. орг. від 07.07.1978 : станом на 25 черв. 2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_053#Text (дата звернення: 31.08.2024).

3. Marine Profile: Unctad STAT. URL: <https://unctadstat.unctad.org/countryprofile/maritimeprofile/en-gb/804/index.html#> (дата звернення 31.08.2024).

4. Манільські поправки до додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) 1978 року (Резолюція 1 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року) Манільські поправки до Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) (Резолюція 2 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про під : Поправки Міжнар. мор. орг. від 25.06.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896_052#Text (дата звернення: 31.08.2024).

5. Нормативно-правова база діяльності морського і річкового транспорту. URL: http://proukraine.net.ua/?page_id=471 (дата звернення: 31.08.2024).

6. Офіційний сайт Адміністрації морських портів України. Показники роботи. URL: <https://www.ukrinform.ua/tag-ampu> (дата звернення: 31.08.2024).

7. Порядок справляння та розміри ставок портових зборів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0930-13> (дата звернення: 31.08.2024).

8. Порти України: інформ-аналіт. журнал. URL: <https://ports.ua/> (дата звернення: 28.08.2024).
9. Сайт Міжнародної морської організації. URL: <http://www.imo.org/en/About/Pages/Default.aspx> (дата звернення: 31.08.2024).
10. Система дистанційного навчання MOODLE ДІВТ ДУІТ.
URL: <https://divt.pp.ua/login/index.php>
11. Посилання на Google classroom URL:
<https://classroom.google.com/c/NTQxMzcwODkzNzI0?cjc=rfstigd>
12. Торговельне мореплавство. URL: <https://ukrainepravo.com/scientific-thought/naukova-dumka/deyaki-pytannya-ponyattya-torgovelnogo-moreplavstva/>
(дата звернення: 31.08.2024).
13. (дата звернення: 31.08.2024).
14. Українське Дунайське пароплавство URL: <https://www.udp.one/>
(дата звернення: 31.08.2024).
- 15.